

A könyvtári albizottságok szerepe a megyei könyvtárélet fellendítésében

Népünk kulturális életében a könyvtárak jelentősége egyre nagyobb lesz. Minél több üzemi és falusi népkönyvtárat szervezünk, minél nagyobb lesz a terület, melybe írunk, költünk, szaktudósaink és a marxizmus-leninizmus klasszikusainak gondolatai behatolnak, annál inkább válnak könyvtáraink is a szocializmus építésének fontos tényezőivé.

Felemelt öt éves tervünk megvalósítása komoly erőfeszítést követel munkásosztályunktól és dolgozó parasztságunktól. A magyar munkásságra nemcsak az ipar fejlesztésében várnak nagy feladatok, hanem segíteniök kell dolgozó parasztságunkat a mezőgazdaság szocialista átalakításában is. „Az öt éves terv magába foglalja a mezőgazdaság szocialista építésének az eddiginél is fokozottabb fejlesztését. Ez az öt éves terv egyik legfontosabb kérdése, melyet a legközelebbi esztendőben meg kell oldanunk, melynek jó megoldásától függ sokban egész szocialista építésünk további menete” — mondotta Rákosi elvtárs, a Párt II. Kongresszusán tartott beszédében.

A könyvtári albizottságok feladatai

Hazánk szocialista fejlődésének szempontjából nem közömbös, hogy népkönyvtáraink a rájuk háruló feladatok elvégzésére hogyan készültek fel. Nem közömbös, mennyire tudják közelíteni dolgozó parasztságunk felé azokat a politikai, szervezési és szakmai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a falusi dolgozók szocialista nevelésében. Hogy könyvtáraink megfelelőhessenek feladataiknak, szükséges, hogy a jövőre, valamint a megyék területén lévő valamennyi könyvtárat és propaganda eszközt mozgósítsuk és munkájukat összehangoljuk. Ezt a célt szolgálják a könyvtári albizottságok.

A könyvtári albizottságok feladata a megye könyvtári és olvasómozgalmi munkájának mintaszerű megszervezése és a könyvtári munka rendszeres ellenőrzése, a könyvpropaganda segítése, a különböző típusú könyvtárak munkájának összehangolása. Könyvtári albizottságokat egyelőre csak a megyeszékhelyen szerveztek, illetve szerveznek. Legfőbb feladatuk, hogy a megyei Tanácsok alá tartozó könyvtárak és könyvpropaganda szervek munkájának megjavítása érdekében javaslatot tegyenek a Tanácsok Végrehajtó Bizottságának. Mindemellett még sem mondhatjuk, hogy a könyvtári albizottságok csak tanácsadó és javaslattevő szervek. Mivel az albizottságok tagjai sorában ott van minden olyan tömegszervezet megbízottja is, mely könyvtárakkal rendelkezik, természetes, hogy a képviselt hivatali szervekre és tömegszervezetre vonatkozóan operatív ügyekben határozatokat is hoz. A megye egész területére vonatkozó intézkedést azonban csak a megyei Tanácsokon keresztül tehet.

Kikből álljon a könyvtári albizottság?

A könyvtári albizottságokat a Népművelési Állandó Bizottság keretében kell megszervezni. Az albizottság elnökét az Állandó Népművelési bizottság tagjai közül jelöli ki. Az albizottságok megszervezésénél több helyen komoly nehézséget okozott az, hogy az Állandó Népművelési Bizottság már hosszabb idő óta nem ülésezett és így az albizottság elnökét sem tudta kijelölni. Ilyen esetben célszerű, ha a megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága az Állandó Népművelési Bizottság egyik tagját bízza meg a könyvtári albizottság vezetésével. Az albizottság titkára a megye székhelyén működő körzeti könyvtár vezetője. Tagjai az egyes tömegszervezetek könyvtárügyekkel egyébként is foglalkozó aktívai. Különösen fontos, hogy SZOT megyei titkársága által megbízott albizottsági tag tevékenyen részt vegyen a bizottság munkájában, hiszen az albizottság nemcsak a falusi könyvtárakkal, hanem a megye területén lévő üzemi, városi könyvtárak munkájával is foglalkozik. Ahol van tudományos könyvtár, ott feltétlenül helyet kell biztosítani a tudományos könyvtárak vezetőjének is az albizottságban. De legyen benne a Könyvterjesztő Vállalat megyei képviselője s a sajtó kulturális politikai rovatának vezetője, egy üzemi, egy városi és egy falusi könyvtáros. A tömegszervezetek közül a SZOT-on kívül általában azok képviseltessék magukat, amelyeknek nagyobb könyvtáraik vannak, pl.: MSzT, MNDSz, DISz. Az albizottság tagjainak száma legfeljebb kilenc legyen. Az albizottság havonta legalább egyszer tart értekezletet. Kidolgozza a megye könyvtári és könyvpropaganda munkájának negyed-

éves tervét és azt az Allandó Népművelési Bizottság, illetve a megyei Tanács elé viszi. A terv kivitelezésében, a munka irányításában és ellenőrzésében a megyei Tanács megbízatása alapján hathatósan tevékenykedik. Az albizottságok működése tehát három irányú:

1. Mint szakbizottság kidolgozza, megjavítja és tárgyalásra előkészíti a könyvtárakkal kapcsolatos megyei jelentőségű intézkedések javaslatát.
2. Megvalósítja az üzemi, a városi, a falusi és a tudományos könyvtárak közötti együttműködést. Az együttműködés elve, hogy a tudományos és városi könyvtárak nyújtsanak szakmai segítséget az üzemi és falusi népkönyvtáraknak. Irányítja és ellenőrzi a könyvismertető előadásokat és ankétokat.
3. Határozatot hoz a maga kebelében azokra a szervezetekre vonatkozóan, amelyeknek megbízottai résztvesznek az albizottságban. Ezenkívül a helyszínen megvizsgálja az egyes könyvtárakat és azok munkájának megjavítására a megfelelő szakmai segítség nyújtásáról gondoskodik.

Mit tartalmazzon az albizottság munkaterve ?

Az albizottság által kidolgozott negyedéves terv tartalmazza az előző negyedévben elért könyvtári eredményeket, a könyvtárak szervezési és fejlesztési programját, a könyveszerzés ütemezését, továbbá a különböző könyvtárak közötti együttműködés biztosítására vonatkozó módot és az olvasómozgalmi rendezvények megszervezését. De igen kívánatos, hogy a terv foglalkozzon azzal is, hogy a pártoktatás és a tömegoktatás részére szükséges könyveket hogyan biztosítsák a könyvtárak és hogyan kíván gondoskodni a rosszul elhelyezett könyvtárak alkalmas helyiségbe való átszállításáról. Előreláthatóan nagy szerepük lesz a könyvnapok megrendezésében, az őszi meginduló könyvtárközi verseny szervezésében és ellenőrzésében, továbbá a könyvtárak rendezésében.

Az Albizottságok munkatervének kidolgozásánál és hármas irányú működésüknél a főszempont az lesz, hogy üzemi, városi és falusi könyvtáraink hogyan szolgálhatják legjobban dolgozó népünk általános politikai színvonalának emelését, a munka termelékenységének növelését, a begyűjtési munkák eredményesebbé tételét, a reakció elleni harcot és a béke megvédéséért folytatott küzdelmet.

Már vannak jó kezdeményezések !

Népkönyvtáraink már eddig is hathatós segítséget jelentettek ezen a téren. Bátoran mondhatjuk, hogy az általános népművelési munka kiterjedésének során könyvtárainkból is egyre nagyobb erővel sugárzik a marxizmus-leninizmus elméletének fénye. A könyvtári albizottságok megalakulása pedig a népkönyvtárak eddigi eredményeit fokozza. Június derekán alakult meg pl. Bács-Kiskun megyében az Albizottság. Az alakuló ülésen az albizottság minden tagja megjelent. A körzeti könyvtáros beszámolójának meghallgatása után azonnal hozzákezdtek a negyedéves terv kidolgozásához. De más példák is vannak. Debrecenben még az Albizottság megalakulása előtt az egyetemi könyvtár és a városi könyvtár dolgozói szakmai segítséget nyújtottak az üzemi és falusi könyvtáraknak, sőt főlös-példányaikból több szépirodalmi művet juttattak az üzemeknek. Az Országos Könyvtári Albizottság munkája pedig az ország valamennyi könyvtárának igen komoly segítséget fog nyújtani. Az egységes kölcsönzési és kezelési szabályzat kidolgozása után az ország egész könyvtárügyét érintő intézkedést tesz. A megyei könyvtári albizottságok mellett, több megyében, pl. Békésben, Komáromban, Hevesben és Somogyban igen komoly agitációs és propaganda munkát fejtenek ki az előadói munkaközösségek. Működésük során a könyvtárak olvasótábora állandóan növekszik.

A könyvtári albizottságokra hárul az a feladat, hogy népünk szocialista átnevelésének az eddigieknél sokkal fokozottabban szolgálatába állítsák a könyvtárakat és a könyvtérjesztést is.